

Załącznik do Uchwały Nr 33/V/11
Rady Gminy Stara Biała
z dnia 14 kwietnia 2011 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRWILNO

NA LATA 2011-2018

GMINA STARA BIAŁA

kwiecień 2011

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1. Charakterystyka gminy.....	4
2. Charakterystyka miejscowości	11
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	12
4. Mocne i słabe strony.....	13
5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.	14
6. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.	17

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to najważniejszy element odnowy wsi. Jest on wymagany w przypadku ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest planem otwartym, który stwarza możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. W praktyce oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także może być zmieniona ich kolejność realizacji w zależności od uruchomienia funduszy z Unii Europejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Brwilno obejmuje analizę zasobów miejscowości, porównanie słabych i mocnych stron wsi oraz szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą uwarunkować przyszłość wsi i jej mieszkańców.

Zawarta w Planie wizja rozwoju wsi wraz z jej projektami rozwojowymi jest wynikiem konsultacji społecznych, powstała przy współpracy mieszkańców wsi Brwilno z Urzędem Gminy.

1. Charakterystyka gminy

Gmina Stara Biała położona jest w środkowo - zachodniej części województwa mazowieckiego. Znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Płocka. Leży nad północnym brzegiem Wisły.

Bezpośrednio gmina graniczy:

- od strony południowej – z rz. Wisłą,
- od strony południowo – wschodniej – z miastem Płock,
- od strony wschodniej – z gminą Bielsk i Radzanowo,
- od strony północnej – z gminą Gozdowo,
- od strony zachodniej – z gminą Brudzeń Duży.

Powierzchnia gminy wynosi 111,1 km² i zamieszkuje ją 10626 osób. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa i 28 miejscowości:

- Biała;
- Nowa Biała;
- Stara Biała;
- Bronowo Kmiece + Nowe Bronowo;
- Bronowo-Zalesie;
- Brwilno;
- Nowe Draganie + Stare Draganie;
- Dziarnowo;
- Kamionki;
- Kobierniki;
- Kowalewko;
- Kruszczewo;
- Ludwikowo + Ulaszewo;
- Mańkowo;
- Maszewo Duże;
- Maszewo;
- Miłodróż;
- Ogorzelice + Nowe Proboszczewice;
- Stare Proboszczewice;

- Srebrna;
- Trzebuń;
- Nowe Trzepowo;
- Włoczewo;
- Wyszyna.

Geograficznie gmina należy do południowo – wschodniej części Pojezierza Dobrzyńskiego i do Wysoczyzny Płońskiej. Pojezierze Dobrzyńskie zgodnie z podziałem J. Kondrackiego należy do Pojezierza Wschodniopomorskiego, tworzącego jedną z krain Pojezierza Pomorskiego. Wysoczyzna Płońska wchodzi w skład Niziny Północnomazowieckiej, znajdującej się w większej krainie – Nizinie Mazowiecko – Podlaskiej.

W południowo – zachodniej części gminy znajduje się część Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną i Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Pierwsze ślady osadnictwa człowieka na terenach obecnej gminy Stara Biała pochodzą ze środkowego okresu epoki kamienia - mezolitu (ok. 8000 - 5000 lat p.n.e.) Odkryto 13 punktów osadniczych pochodzących z tego okresu. Kolejne ślady pochodzą z neolitu (ok. 4500-1800 p.n.e.). Rozwijała się wtedy kultura określana jako kultura pucharów lejkowatych oraz kultura amfor kulistych. Ówczesna ludność prowadziła osiadły tryb życia w oparciu o gospodarkę rolną i hodowlę zwierząt domowych. Wytwarzano również naczynia gliniane.

Od VII wieku naszej ery na ziemiach Mazowsza rozprzestrzeniała się kultura plemion słowiańskich. W przedziale od IX do XI wieku przypada okres największego rozwoju osadnictwa na omawianym terenie. Od średniowiecza, dzięki dobrym warunkom uprawy i dogodnemu układowi dróg, zarówno wodnych, jak i lądowych, ziemia płocka należała do najgęściej zaludnionych ziem. Najważniejszym szlakiem handlowym była Wisła. Wzdłuż jej prawego brzegu biegła ważna arteria handlowa - droga toruńsko-włodzimirska (ciągnąca się wzdłuż Wisły od Bobrownik przez Płock, Wyszogród i Zakroczym na Ruś - skrót drogi łączącej Bizancjum ze Skandynawią). Od XIII wieku teren dzisiejszej gminy Stara Biała był już gęsto zaludniony.

Na terenie gminy Stara Biała znajduje się łącznie 138 stanowisk archeologicznych, w tym 38 osad, 6 cmentarzysk, 2 osady produkcyjne, 8 obozowisk. Pozostałe określone są jako punkty lub ślady osadnicze. Ze stanowisk tych pochodzi 9 znalezisk luźnych, tzn. lokalizacja w terenie nie jest możliwa do określenia. Do najcenniejszych znalezisk należą monety wczesnośredniowieczne odkryte w Trzebuniu oraz w Starych i Nowych Proboszczewicach. Inne ważne odkrycia to: kamienne siekierki neolityczne z Maszewa, Srebrnej i Starej Białej.

Zabytki architektury i budownictwa zachowały się w różnym stopniu. Te, które stanowią własność kościelną są w dobrym stanie technicznym. Należą do nich:

- drewniany kościół pw. św. Andrzeja w Brwilnie zbudowany w 1710 roku. Jest to jeden najcenniejszych zabytków architektury drewnianej w powiecie płońskim. Wnętrze kościoła wyposażone jest w ornamenty barokowe z XVII w.

Kościół pw. św. Andrzeja z 1710 r. w Brwilnie.

Na przykościelnym cmentarzu znajduje się drewniana XVIII-wieczna dzwonnica i pomnik upamiętniający 34 mieszkańców Brwilna, którzy zginęli pomordowani przez hitlerowców w obozach koncentracyjnych.

- Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej w Starej Białej z 1879 r. - zbudowany w stylu neogotyckim. W kaplicy kościoła znajduje się murowany ołtarz z 1938 roku i dziewięć figuralnych witraży z 1937 roku.

- Zespół kościoła parafialnego pw. św. Floriana w Starych Proboszczewicach – kościół murowany z 1868 roku, dzwonnica drewniana z przełomu XIX i XX wieku, kaplica cmentarna murowana z XIX wieku.

Kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej
w Starej Białej.

Kaplica cmentarna
w Starych Proboszczewicach.

Spośród pięciu potwierdzonych źródłowo dworów, na terenie gminy zachowały się trzy: Srebrna, Ogorzelice i Nowe Proboszczewice. Po jednym z nieistniejących w Bronowie-Zalesiu pozostały jedynie resztki parku. W bardzo dobrym stanie zachowany jest pałac w Srebrnej, pozostałe utrzymane są w gorszym, ale zadawalającym stanie.

- Zespół pałacowo-parkowy w Srebrnej - wspaniale odrestaurowany XIX-wieczny obiekt, aktualnie ośrodek wypoczynkowo-szkoleniowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S. A.

Pałac w Srebrnej od strony dziedzińca.

Pałac w Srebrnej.

- Zabytkowy dworek w Nowych Proboszczewicach z 1906 r. - aktualnie siedziba Ośrodka Zdrowia.

Dworek w Nowych Proboszczewicach, obecnie Ośrodek Zdrowia.

Pozostałe obiekty kulturowo-zabytkowe to:

- "Antoniówka" w Brwilnie - oryginalna piętrowa budowla drewniana położona na skarpie wiślanej, w parku wiejskim, w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego. Jej fundatorem był arcybiskup płocki Antoni Julian Nowowiejski. Obecnie jest to Dom Opieki Społecznej.

„Antoniówka" w Brwilnie - obecnie Dom Pomocy Społecznej.

- Miejsce pamięci narodowej w lasach brwileńskich, upamiętniające egzekucję ponad 300 mieszkańców Płocka i okolic, rozstrzelanych przez hitlerowców w styczniu 1940 r. oraz 16 i 17 stycznia 1945 r.
- Grodzisko słowiańskie z X wieku w Nowych Proboszczewicach.

Grodzisko słowiańskie.

Miejsce pamięci narodowej w lasach brwileńskich.

Przez teren gminy przebiega szlak turystyczny nr 1a – Czerwony - im. Bolesława Krzywoustego /odcinek północny/.

Płock PTTK /0.0

- Biskupice (12,5 km)
- Kobierniki (20,0 km)
- Sikórz (23,5 km)

- Parzeń (28,5 km)
- Brudzeń Duży (32,0 km)
- Cieślin (39,0 km)
- Sierpc (65,0 km)

Szlak na niektórych odcinkach nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej.

2. Charakterystyka miejscowości

Brwilno jest miejscowością położoną w południowo – wschodniej części gminy Stara Biała, powiat płocki, województwo mazowieckie o powierzchni 1372,9252 ha. Zamieszkuje tu 700 osób, większość ludności stanowi ludność napływowa.

Brwilno (wcześniej Brwielino, Brwilino, nazwa pochodząca od Brwiela lub Brwiola - brew, brwi), wieś własności zamożnej szlachty z rodu Prawdziwców, na pocz. XV wieku należąca do Gluczewskich, od 1444 roku do poł. XVII do Kryskich - znane na Mazowszu rody rycerskie. W pierwszej połowie XVI wieku była to jedna z największych wsi szlacheckich w okolicy. W 1651 z rąk Doroty z Kryskich Berżewiczowej przeszła w posiadanie biskupa płockiego, który zastawił Brwilno norbertankom płockim wraz z prawem patronatu do kościoła. W roku 1757 dobra przeszły na skarb Rzplitej, od którego przejął je Ignacy Zboiński, kasztelan płocki. Po rozbiorach przejęta na skarb - Brwilno jest wówczas ośrodkiem dóbr rządowych wielu nieruchomości. Folwark "donacyjny" Brwilno należy do majoratu Łąck, najpierw do Romana Fuhrmanna, łowczego dworu carskiego, przewodniczącego Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, potem jego syna Mikołaja i wnuka Grzegorza. W XIX wieku postawiono tu drewniany dwór. W roku 1930 własność Jabłońskich.

W 1817 w Brwilnie funkcjonował szpital parafialny "w pruski mur postawiony, pokryty słomą".

Wieś położona jest na równinie z minimalnym spadkiem w kierunku południowym, czyli w kierunku Wisły.

Brwilno położone jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 562 granice województwa – Biskupice – Płock, co umożliwia łatwy i szybki dostęp do Starostwa Powiatowego.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

4.1 Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy położona jest część Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

4.2 Dziedzictwo kulturowe

Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja w Brwilnie z 1740 roku (wpisany do rejestru zabytków dnia 30 marca 1962 r. pod numerem 123/542/62).

4.3 Obiekty i tereny

Szlak turystyczny im. Bolesława Krzywoustego, wiodący z Płocka do jeziora Urszulewskiego.

4.4 Infrastruktura społeczna

"Antoniówka" w Brwilnie - oryginalna piętrowa budowla drewniana położona na skarpie wiślanej, w parku wiejskim, w sąsiedztwie dużego kompleksu leśnego. Jej fundatorem był arcybiskup płocki Antoni Julian Nowowiejski. Obecnie jest to Dom Opieki Społecznej.

4.5 Infrastruktura techniczna

Miejscowość Brwilno posiada sieć wodociągową, sieć kanalizacji sanitarnej, linie elektroenergetyczne, telefonię stacjonarną i komórkową, częściowo jest zgazyfikowana, odpady komunalne odbierane są przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa.

4.6 Gospodarka i rolnictwo

Na terenie Brwilna główną branżą gospodarki stanowią małe jednoosobowe firmy (24 firmy zarejestrowane w Urzędzie Gminy Stara Biała).

Z uwagi na dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego na terenie miejscowości działalność rolnicza ograniczona została zaledwie do kilku gospodarstw rolnych, które nie wykazują tendencji rozwojowych. Większość rolników rezygnowała z pracy na roli, przekształcając swoje grunty na tereny mieszkaniowe.

4.7 Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie miejscowości Brwilno funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

4. Mocne i słabe strony

Poprzez analizę SWOT postarano się przeanalizować mocne i słabe strony miejscowości oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Analiza ta ma na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w tej miejscowości oraz przyszłych kierunków jej rozwoju. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Czynniki wewnętrzne

SILNE STRONY (S)

1. Korzystne ukształtowanie terenu.
2. Rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociąg, kanalizacja, gaz, telefon).
3. Korzystne uwarunkowania do rozwoju budownictwa mieszkaniowego.
4. Dogodne połączenie komunikacyjne do siedziby Starostwa Powiatowego Płocku.

SŁABE STRONY (W)

1. Pomimo rosnącej liczby ludności napływowej bezrobocie nadal wskazuje tendencje wzrostowe.
2. Mieszkańcy rdzenni nadal chętniej korzystają z pomocy opieki społecznej, zamiast wykazać inicjatywę w poszukiwaniu pracy.
3. Słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa.
4. Słaba promocja miejscowości.

Czynniki zewnętrzne

SZANSE (O)

1. Rozwój sektora małych przedsiębiorstw.
2. Korzystne uwarunkowania do tworzenia zaplecza dla prowadzenia działalności rekreacyjno-sportowej (tereny leśne, tereny nad rzeką).
3. Możliwość skorzystania ze środków z Unii Europejskiej.

ZAGROŻENIA (T)

1. Polityka gospodarcza i podatkowa państwa.
2. Brak możliwości finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych.
3. Mała ilość możliwości pozyskania środków zewnętrznych (np. dotacje) dla działalności sportowo-rekreacyjnej.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.

Przedmiotem planowanej inwestycji jest budowa szlaków pieszych oraz parkingu przy zabytkowym Kościele w Brwilnie. W ramach inwestycji przewidziano wykonanie: szlaków dla pieszych, parking.

Szlaki dla pieszych będą stanowiły połączenie ze szlakiem turystycznym im. Bolesława Krzywoustego, wiodącego z Płocka do jeziora Urszulewskiego, umożliwiającego podziwianie zabytkowych Kościołów, dworów, pomników przyrody.

Teren ten ma być miejscem organizacji czasu wolnego. Mają również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

W uzasadnieniu powyższego przedsięwzięcia należy zauważyć, że rozwój kulturalny, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa na każdą dziedzinę życia. Jest katalizatorem przemian społecznych. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców wsi.

Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Nazwa	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa i źródła jej pozyskania
Budowa szlaków dla pieszych oraz parkingu przy zabytkowym Kościele w Brwilnie	Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, wzrost atrakcyjności turystycznej	Użytek publiczny, rekreacja	2011 - 2012	ok. 1500000,00 zł fundusze unijne, budżet gminy
Budowa dróg gminnych oraz wewnętrznych	Poprawa jakości dróg oraz zwiększenie bezpieczeństwa	Transport publiczny	2013 - 2018	ok. 5000000,00 zł fundusze unijne, budżet gminy
Budowa świetlicy wiejskiej	Zaspokojenie potrzeb społecznych	Użytek publiczny	2014 - 2016	ok. 500000,00 zł fundusze unijne, budżet gminy
Działania aktywizujące społeczność lokalną, np. zawody strażackie, majówki itp.	Zaspokojenie potrzeb społecznych	Społeczno - kulturalne	2011 - 2018	ok. 100000,00 fundusze unijne, budżet gminy

6. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych.

W Brwilnie trudno jest wyodrębnić obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych. Dlatego też istotną wydaje się realizacja powyższego Planu Odnowy Miejscowości. Brwilno na lata 2011-2018. Dzięki niektórym inwestycjom uda się stworzyć warunki dla rozwoju społecznego i kulturalnego miejscowości, które będą sprzyjały integracji społeczności wiejskiej, możliwe będzie wyodrębnienie terenu odpowiedniego do organizacji lokalnych spotkań np. ogniska, majówki itp.